

REPUBLIKA SLOVENIJA
STATISTIČNI URAD

Dan Zemlje 2021

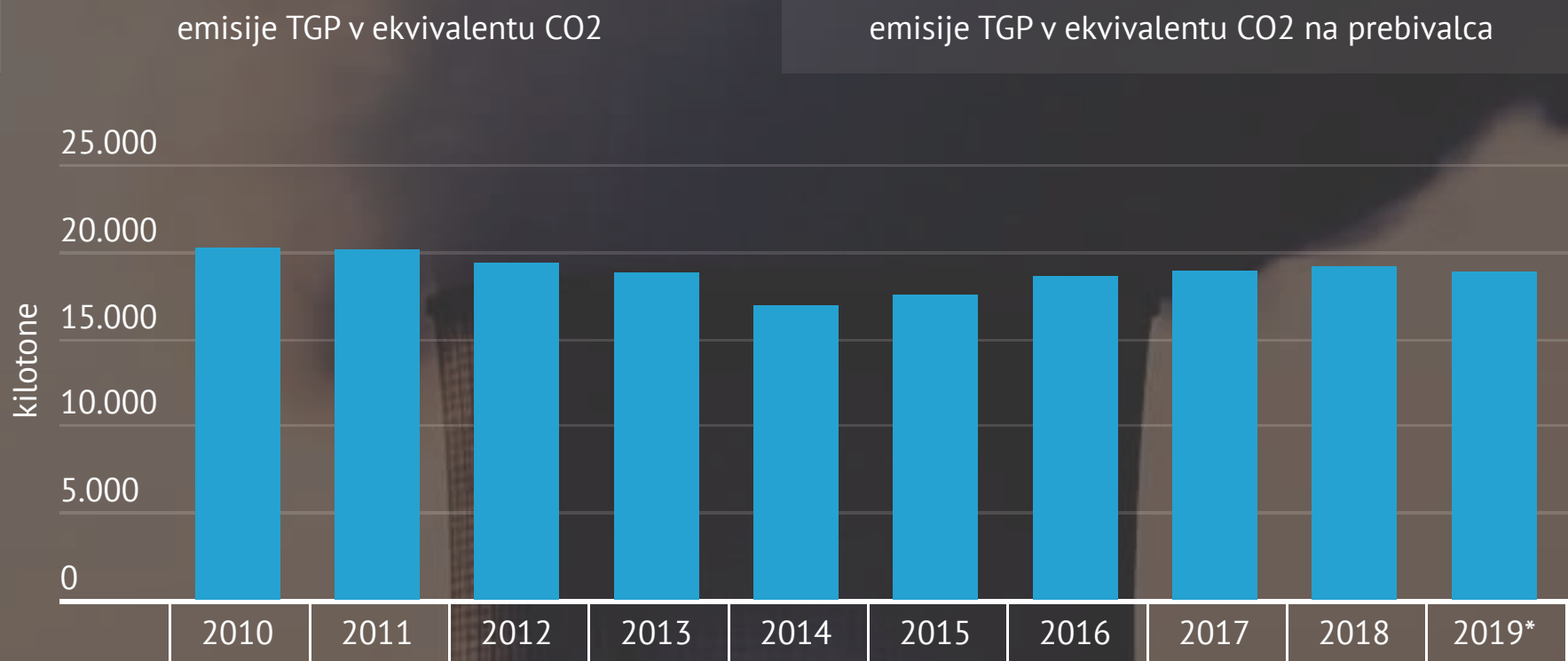
Geslo »Obnovimo našo Zemljo« nas ob letošnjem svetovnem dnevu Zemlje – že enainpetdesetem – želi opozoriti, da zgolj blažitev in prilagajanje nista edini poti pri spopadanju z okoljskimi izzivi.

Negativnim vplivom na okolje, kot so onesnaževanje zraka in tal, emisije toplogrednih plinov ali antropogeni posegi v naravno okolje, se lahko zoperstavimo na različne načine, na primer tako, da se odločimo, da bomo uporabljali javni prevoz, zmanjšali količine odpadkov, izbrali trajnostne vire energije. Uspešnost ali neuspešnost pri spopadanju z okoljskimi izzivi ocenjujemo oz. merimo s spremljanjem raznih podatkov in trendov, ki jih ti v določenem obdobju izrisujejo. Izbrali smo nekaj takih ključnih podatkov za Slovenijo in jih predstavljamo v nadaljevanju.

Trend emisij toplogrednih plinov ponovno navzgor

V Sloveniji smo v letu 2019 izpustili v zrak 18,8 milijona ton emisij toplogrednih plinov (TGP) v ekvivalentu CO₂, kar znaša 9 ton na prebivalca. Med zadnjo finančno in gospodarsko krizo so se emisije TGP sicer postopoma zmanjševale, a po letu 2014 se je trend ponovno obrnil navzgor.

Emisije toplogrednih plinov (TGP) v ekvivalentu CO₂, Slovenija, 2010–2019

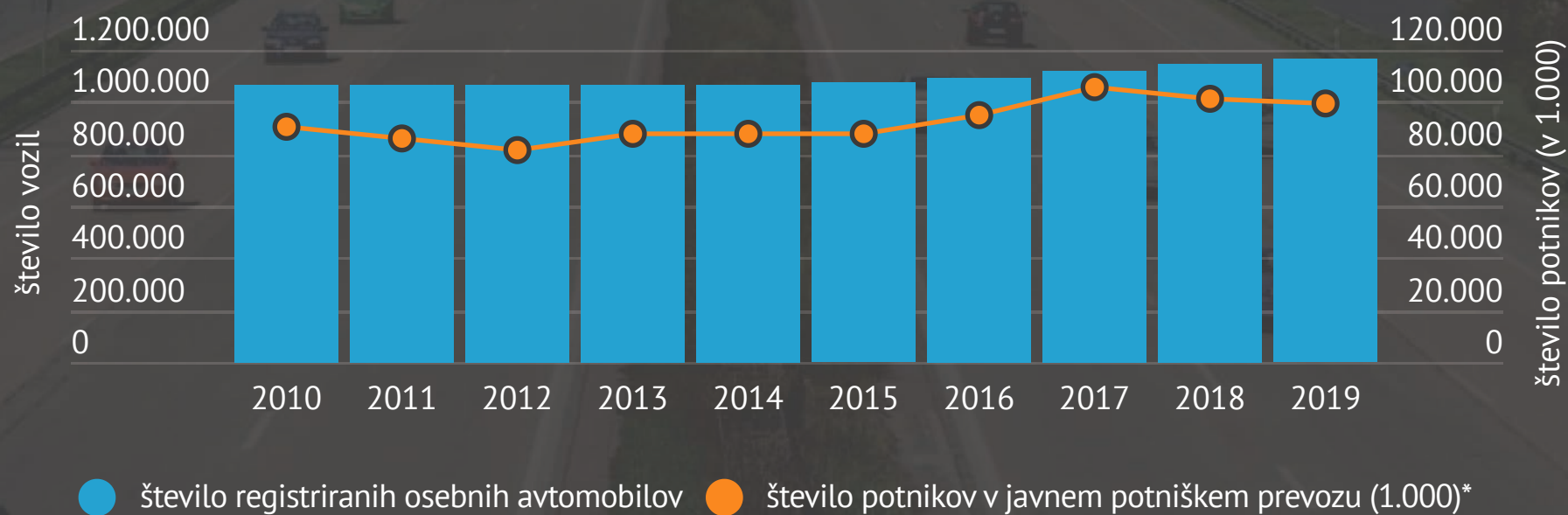
* Ocena Eurostata.
Vira: SURS, Eurostat

Število potnikov v javnem prevozu in prometu se povečuje

Promet je eden večjih virov emisij toplogrednih plinov, saj prispeva skoraj polovico vseh emisij CO₂.

Število potnikov v javnih oblikah prevoza (cestnem mestnem in medkrajevnem linijskem ter v notranjem železniškem) se je v zadnjih 10 letih (2010–2019) sicer povečalo za 10 %, vendar se je hkrati v tem obdobju za enak delež povečalo tudi število registriranih osebnih avtomobilov. Konec leta 2019 je bilo namreč v Sloveniji registriranih že 1.165.371 osebnih avtomobilov ali, z drugimi besedami, 556 osebnih avtomobilov na 1.000 prebivalcev.

Število registriranih osebnih avtomobilov in število potnikov v javnem potniškem prevozu, Slovenija, 2010–2019

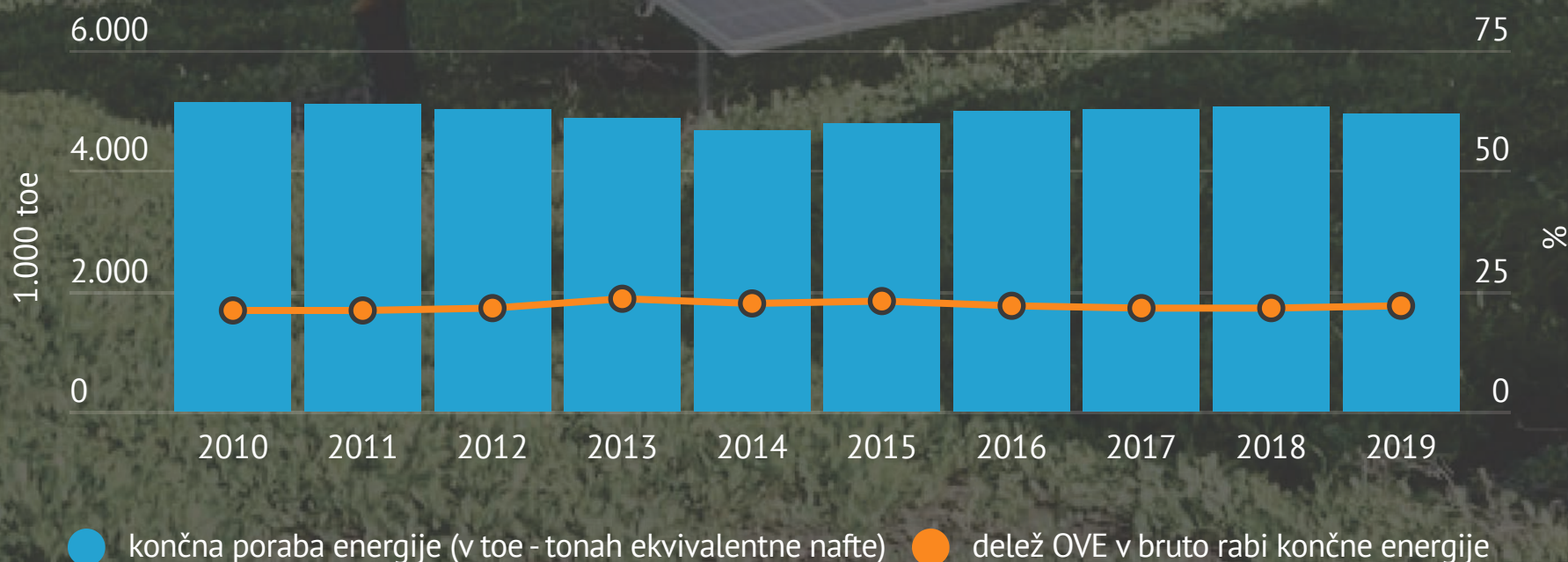

* Seštevek potnikov v mestnem in medkrajevnem javnem linijskem prevozu in železniškem potniškem prevozu.
Vir: SURS

Delež porabe obnovljivih virov energije v obdobju 2010–2019 vsa leta približno enak

Končna poraba energije se v Sloveniji v letih 2010–2019 sicer ni bistveno spreminjala, vendar je ob tem tudi delež energije, pridobljene iz obnovljivih virov, ostajal v tem obdobju ves čas približno enak. Skupni delež obnovljivih virov energije (OVE) v bruto rabi končne energije je v letu 2019 v Sloveniji znašal 22 %.

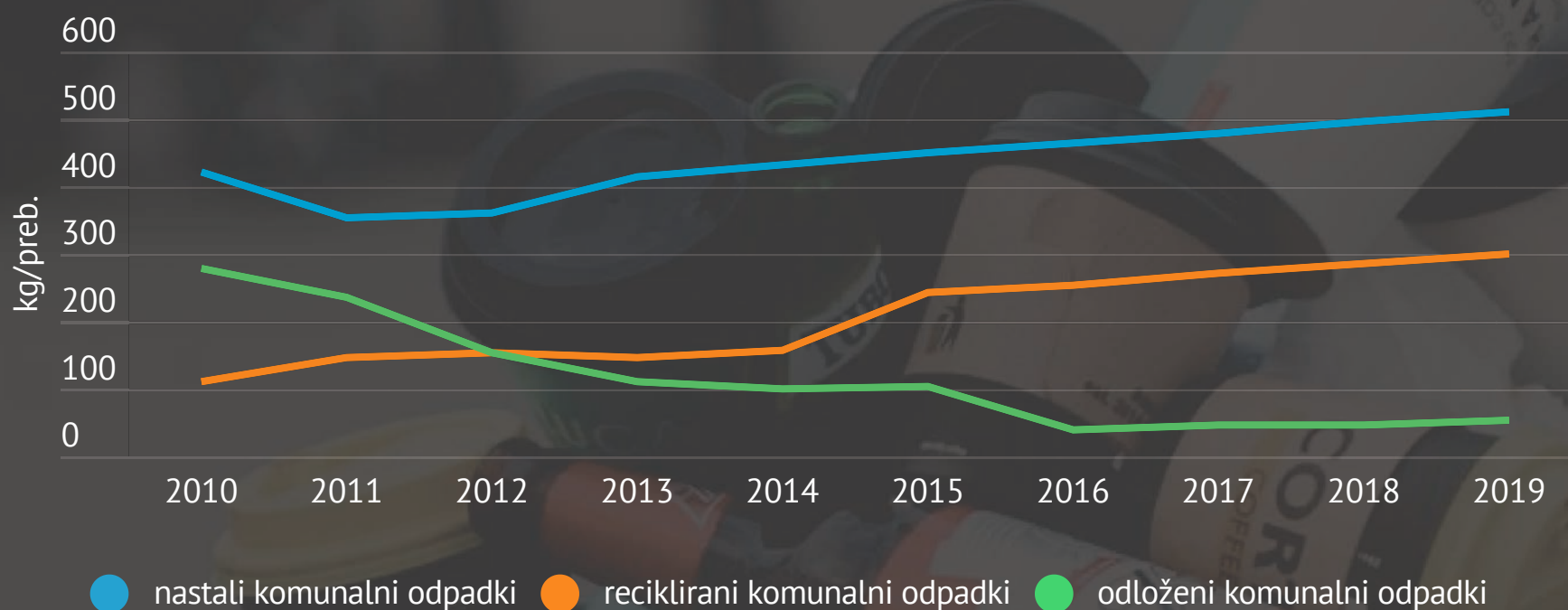
Končna poraba energije in delež OVE v bruto rabi končne energije, Slovenija, 2010–2019

Količina recikliranih komunalnih odpadkov se v Sloveniji povečuje

V Sloveniji je v letu 2019 nastalo nekaj manj kot 1,1 milijona ton komunalnih odpadkov (ki so predstavljali 13 % vseh v tem letu v Sloveniji nastalih odpadkov). Vsak prebivalec je v tem letu proizvedel povprečno 509 kg komunalnih odpadkov, kar je bilo 89 kg ali 21 % več kot v letu 2010. Od tega je bilo v letu 2019 recikliranih 299 kg komunalnih odpadkov na prebivalca, kar je bilo 189 kg ali 172 % več kot v letu 2010. Odloženih pa je bilo 52 kg komunalnih odpadkov na prebivalca, kar je bilo 227 kg ali 81 % manj kot v letu 2010.

Nastali komunalni odpadki, od tega reciklirani in odloženi, v kg na prebivalca, Slovenija, 2010–2019

V Sloveniji je bilo v 2019 načrpane 82 m³ vode na prebivalca

Količina načrpane vode in skupna količina porabljene vode sta bili v 2019 v Sloveniji približno enaki kot v 2010. V 2019 se je porabilo precej več vode kot v 2010 predvsem za namakanje (za 102 %), vendar je poraba vode za ta namen praviloma odvisna od količine padavin. Delež odpadne vode, ki je bila iz kanalizacijskih sistemov izpuščena neprečiščena, je bil v 2019 večji (31 %) kot v 2010 (27 %).

Kazalniki za vode, Slovenija, 2010 in 2019

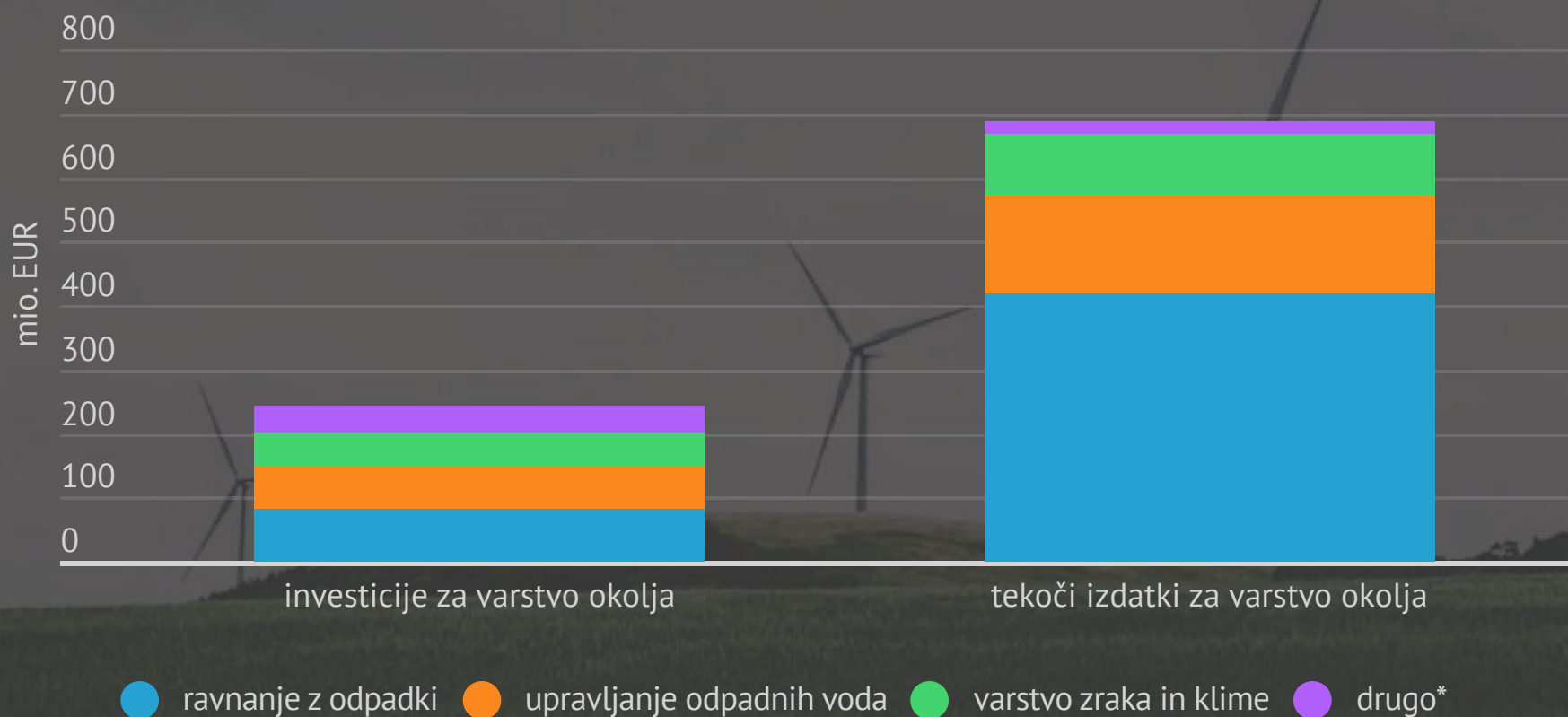
	2010	2019
Količina načrpane vode za javni vodovod [v m ³ /preb. na leto]	81,1	82
Količina porabljene vode iz javnega vodovoda [v m ³ /preb. na leto]	57,9	59,3
Voda, dobavljena gospodinjstvom iz javnega vodovoda [v m ³ /prebivalca]	41	38
Voda, uporabljena za namakanje [1.000 m ³]	1.608	3.247
Delež izpuščene prečiščene odpadne vode iz kanalizacijskih sistemov [%]	73,2	69
Delež izpuščene neprečiščene odpadne vode iz kanalizacijskih sistemov [%]	27	31

Vir: SURS

Tekoči izdatki za varstvo okolja se povečujejo

Investicije v varstvo okolja so se v obdobju 2010–2019 zmanjšale za 40 %; v 2010 je bilo za to namenjenih 408 milijonov EUR, v 2019 pa 243 milijonov EUR. Hkrati pa so se tekoči izdatki za varstvo okolja povečali v tem obdobju za 62 %; v 2010 so znašali 423 milijonov EUR, v 2019 pa 686 milijonov EUR. Največji delež investicij in tudi največji delež tekočih izdatkov za varstvo okolja sta bila v letu 2019 porabljena za ravnanje z odpadki (83 mio EUR za investicije, 420 mio EUR za tekoče izdatke).

Investicije in tekoči izdatki za varstvo okolja po namenu, v mio EUR, Slovenija, 2019

* Pod drugo uvrščamo varstvo in izboljšavo tal, podtalnice in površinskih voda, varstvo pred hrupom in vibracijami, varstvo biološke raznovrstnosti in pokrajine, raziskave in razvoj ter druge namene.

Vir: SURS